

פניני הדרה היומי

לקט פנינים יקרים ונחמדים על סדר הדרה היומי

דרה ב-ז | פרשת ויחי | גליון מס' 1

דרה ב.

וכתב הרשב"א בשם רב האי גאון שהצורך בידיעת זמנים אלו "שיש על ישראל במשמרות הלילה להפיל רינה ותחנונים על חורבן הבית, כפי שנאמר "קומי רוני בלילה לראש אשמורת". וכן כתב הרא"ש: וראוי לכל ירא שמים, שיהא מצר ודואג באותה שעה לשפוך תחנונים על חורבן בית המקדש, כמו שנאמר "קומי רוני" וגו'.

תינוק יונק משדי אמו- הצ"ח פירש שאז התינוק רעב ומתחיל לינוק, והוא מעיר את האשה, והיא מתחילה לספר עם בעלה. וב"בניהו" תמה על הסימן שתינוק יונק, שהרי דרך כל תינוק להקיץ משנתו ארבע וחמש פעמים במשך הלילה, ואין סוף הלילה מיוחד ליניקתו? ומבאר כנ"ל, שכל הלילה כשיונק אמו ממשיכה לישון, ואולם בסוף הלילה מתעוררת ומתחילה לספר עם בעלה. וע"ע במשכנות יעקב (סי' עט).

הגר"א מבאר שהכוונה לעולם הזה שדומה ללילה ונחלק לג' זמנים, ימי העליה שבהם רודף אחר התאוות החמריות ודומה לחמור, ימי העמידה שבהם רודף אחר עושר וכבוד ודומה לכלב הצועק "הב הב", וימי הירידה בזקנה שאז חוזר מדרכו ופורש לתורה והוא כתינוק היונק מאמו שנאמר "דדיה ירווך בכל עת", והמשל לאשה מספרת עם בעלה, שאפילו החומריות מדברת עמו בתורה.

אוי לבנים שבעוונותיהם החרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי- הגר"א ביאר שה"בית" הוא חומות הר הבית [כמבואר בבכורים א ט שנקרא בית ה'], ועליהם נקט לשון "חורבן" שהוא נופל על הריסה חלקית, [כמבואר בשבת קיט ב ש"מחריבין" עם שו"ר], כי לא הצליחו להחריב את הכותל המערבי, אך על בית המקדש שכולו נקרא "היכל" [כמבואר ברמב"ם [בית הבחירה א ה] אמר לשון שריפה, כי נשרף כולו.

דרה ג.

משמרה ופלגא נמי משמרות קרי להו- השבות יעקב למד מכאן שמעיקר הדין אף לחם וחצי קרוי לחם משנה, כשם שמשמרת וחצי קרויות שתי משמרות, והחתם סופר [או"ח מן] דחה דבריו.

מאימתי קורין- הריטב"א [ריש מגילה] מפרש שמסכת ברכות פותחת בלשון "קורין" את שמע, ואילו מסכת מגילה פותחת בלשון מגילה "נקראת", לפי שבקריאת המגילה, לכתחילה אחד קורא ומוציא אחרים ידי חובתן. אבל בקריאת שמע - כל אחד חייב לקרוא בפיו, ואין אחד מהם מוציאם, ואפילו בציבור, לכן נאמר בה לשון "קורין", שמשמעותו כולם קורין בפיהם. והגר"א ב"שנות אליהו" דייק כך מהמשנה הבאה, הפותחת בלשון יחיד, "בשחר מברך", בעוד שהמשנה כאן נוקטת לשון רבים, "מאימתי קורין", לפי ששם מדובר לגבי ברכות קריאת שמע, שבהן היחיד מוציא את הרבים, ואילו כאן, לגבי קריאת שמע, כל אחד צריך לקרוא לבדו, ולכן נאמר "קורין".

משעה שהכהנים נכנסים- בצ"ח איתא שאע"פ שאסור לאכול משהגיע זמן ק"ש מ"מ כהנים מותרים באכילת תרומה משום שאכילת תרומה מצוה היא כעבודת המקדש, וכמו שמצינו בפסחים (ע"ב ע"ב) שר"ט לא אתא לביהמ"ד.

דרה ב.

משעה שרוב בני אדם נכנסין להסב- רש"י הביא שיש מפרשים שהכוונה לסעודתם בימות החול, ויש המפרשים שהכוונה לסעודת ליל שבת, ולשני הביאורים הוא זמן מאוחר מעני וכהן, וביאר רב האי גאון (הוב"ד ברשב"א וריטב"א) לפי שתחילת הלילה מספרים ברחוב העיר על פתחיהן זה עם זה.

דרה ג.

רבי אליעזר אומר: שלש משמרות הוי הלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקדוש ברוך הוא ושואג כארי- כתב האשכול (הל' ק"ש) ששלש שאגות אלה הן כנגד שלושה פרקים שהיו תורמים את המזבח דתנן (יומא כ). בכל יום תורמין את המזבח בקריאת הגבר או סמוך לו, ביום הכיפורים מחצות, וברגלים מאשמורה ראשונה, והקב"ה זוכר שלש עונות אלו שנעשה בהן עבודה במקדש ושואג עליהם.

כתב החתם סופר (שבת דף קמז): 'מה שנראה לי שנוולד לן זה מנהג לחדש חידושים יותר מדאי ... אכן ע"י החידושים בכל דף ועמוד ע"ז זוכר הכל ומילתא דתמיה מידבר דכירא, והנסיון מעיד לנו ע"ז ויודע אני בעצמי'.

התחיל להריב עם אדונו ובא עי"ז ששיחת עינו או הפיל שנו שישלחנו לחפשי. עכ"ד.

דף ו:

א"ר חלבו א"ר הונא כל הקובע מקום לתפילתו אלהי אברהם בעזרו וכשמת אומרים לו אי עניו אי חסיד מתלמידיו של אברהם אבינו וכו'. א) וצ"ב דבשלמא מידת חסידות שייכת בקובע מקום לתפילתו, אך מדוע מיקרי עניו בכך שקובע מקום לתפילה.

ב) וראיתי בתלמידי רבינו יונה שכתבו לבאר שלא אמרו שבח זה על אותו אדם בעבור קביעת מקומו בלבד, אלא שקביעות המקום מורה שאדם זה כ"כ מדקדק בתפילתו עד שגם בדבר זה הוא נזהר, שקובע לתפילתו מקום קבוע ומיוחד וכיון שכ"כ הוא אוהב ומחשיב את התפילה ודאי אף מידת ענוה יש בו שעל ידה תהא תפילתו מקובלת לפני המקום, כמאמר הכתוב "זבחי אלהים רוח נשברה" שאם אינו עניו אינו יכול לעולם לכוון בתפילתו, ואין היא מקובלת לפני המקום ברוך הוא, וכיון שזכה לענוה יהיה זוכה למידת החסידות שהיא גדולה יותר שהאחת גורמת לחבירתה כדאמרין (ע"ז כ:): ענוה מביאה לידי חסידות, נמצא שבעבור דקדוק בתפילה זוכה לאלו המעלות ויאמרו אותם עליו כשנפטר מן העולם.

ג) ובצל"ח כתב לבאר דמיקרי עניו משום דהנה חשיבות קביעת מקום לתפילתו הוא משום שע"י שמתפלל קונה המקום קדושה, וכשמתפלל שם עוד הפעם קדושת המקום מסייעת לו שתקובל תפילתו, והנה בתענית (כא) איתא דאין מקומו של אדם מכבדו אלא הוא מכבד את מקומו, וא"כ המתגאה אומר דא"צ שמקומו יכבדו, דהיינו שיעזור לו להשרות עליו קדושה שבמקום, אלא אדרבה הוא מכבד את מקומו, שבכל מקום שיתפלל יתקדש המקום ממנו ולא שהוא מתקדש מהמקום, אך זה שקובע מקום מורה בזה שצריך את סיוע קדושת המקום ולא מספיק הוא עצמו, ובזה מורה ענוותנותו.

וכן מצאתי שפירש עד"ז הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל בס' יערות דבש (ח"א סוף דרוש ט) דצדיקים גמורים אינם צריכים לדבר אמצעי כדי שתקובל תפילתם אלא תיכף עבודתם ותפילתם הולכת אל ה', וכמ"ש ביומא (נב). חביבין ישראל שאינם צריכים לשליח, וזהו דווקא בצדיקים גמורים אשר הם דבקים בה' מבלי מסך המבדיל, אבל הבינונים א"א לילך התפילה והעבודה תיכף לה' יתברך, אלא צריכים הם לדבר אמצעי כדי שתקובל תפילתם, והוא ביהמ"ק מקום השריית השכינה שכל התפילה והעבודה הולכת לשם ומשם עולה התפילה לה' יתברך. ובזה ביאר את דברי הגמ' דהקובע מקום לתפילתו אומרים עליו אי עניו אי חסיד מתלמידיו של אברהם אבינו, ויש להבין דמה ענוה שייכא בזה, אך לפי הנ"ל יובן, דמי שהוא צדיק גמור אי"צ למקום ממצע לתפילה כי פניהם אל המקום, אבל בינוני צריך בית מיוחד לשריית שכינה למקום, כי משם תנוח תפילתו ומשם תקובל, ופניהם אל הבית, ולכך הקובע מקום לתפילתו שיהא דוקא בבית הכנסת מקום מיוחד לשריית שכינה אשר שם

אדונינו המלך, עמך ישראל צריכין פרנסה - כתב הריטב"א: "וזה שהיו אומרים שצריכים פרנסה, כשהיו עניים דחוקים היו אומרים כך ולא בכל שעה". וביערות דבש (ח"א ב) ביאר על פי מדרש (רות תרג) שדוד לא זכה לבנות את ביהמ"ק, כי הפריש לצורך בנייתו את כל הזהב שהשליכו עליו בהרגו את גלית, ולא פרנס את העניים ברעב. ועל כך באו אליו חכמי ישראל יום יום שיתנו לעניים.

דף ז.

מפיבושת רבי, יפה דנתי וכו' - בפרשת דרכים (דרך האתרים - דרוש טו) הקשה איך אמר דוד "מפיבושת רבי", הרי קי"ל דאסור לקרוא לרבו בשמו ומה"ט אחז"ל (סנהדרין ק, א). דנענש גיחזי שקרא לרבו בשמו ע"ש ונפסק בשו"ע יו"ד (סי' רמב סט"ו) ע"ש. ותירץ דשאני הכא שאמר "מפיבושת רבי" ע"כ. וראה בצל"ח שכתב די"ל דמפיבושת לא הי' רבו מובהק של דוד והי' לדוד דין של תלמיד חבר.

דף ז:

אמר רבי אלעזר אמר רבי אבינא: כל האומר תהלה לדוד בכל יום שלש פעמים מובטח לו שהוא בן העולם הבא - דבר חשוב ראיתי שכתב בס' המנהיג (דיני תפילה עמוד נג) אשר ממנו אבן פינה ויסוד גדול שכתב שם: ופי' רבנו שמואל מרומרוג לאו שיהא בעבור דבר זה בן העולם הבא אם הם מעשיו מקולקלים, אך רוצה לומר המדקדק בכל עסקיו ועניניו שגם בזה מדקדק בידוע שהוא ירא אלהים וסר מרע ובטוח בזה שהוא בן העולם הבא.

ובספר אהל מועד (שער התפילה דרך ג) כתב: אמרו שהאומר שלשה פעמים בכל יום תהלה לדוד יהיה בן העולם הבא, כלומר שמצוה מכרעת אם מכיין לבו לזה שאמרנו אבל משום מצוה זו בלבד אינו בן העולם הבא.

ובמחצית השקל (אורח חיים סימן א) כתב: ועל זה כתב [רבנו בחיי] דאין די באמירת הפסוקים לבד, אלא יתבונן בטעמי הקרבנות ובדיניהם כפי השגתו, וגם צריך לשוב מעבירה שבידו, דכן בקרבן היה צריך תשובה ויידוי, דאי לאו הכי הוי זבח רשעים תועבה. וכן באמירת תהלה לדוד הכונה שע"י האמירה בכונת הלב יכיר קצת מחסדי הבורא וקצת מגדולתו וע"י זה יהיה חרד על דבר ה' וישמור את עצמו מן החטא, ואם עון בידו ירחיקהו וישוב בתשובה שלימה, ועל ידי זה יזכה לעולם הבא.

דף ה.

מה שן ועין שהן אחד מאבריו וכו' יסורין שממרקין וכו'. כתב רבינו החתם סופר בספרו תורת משה פר' משפטים (ד"ה וכי יכה וכו') וז"ל: הריב"ש מסופק אם התחיל העבד לעשות דברים אשר לא כדת ועי"ז הריב עם אדונו עד שמכח מריבה זו שיחת האדון את שן עבדו או את עינו, אם גם בזה נאמר לחפשי ישלחנו. ויש לפשוט ספק זה ממה שאחז"ל ברכות [ה' ע"א] יסורין ממרקין עונותיו של אדם ק"ו משן ועין, ומה שן ועין שהיא אחד מאבריו של אדם יוצא בהן לחירות, יסורין שממרקין כל גופו של אדם לא כ"ש, ודבר ידוע שעונינו גרמו שהקב"ה מביא עלינו יסורין ואנו גרמנו לנו זה, ואעפ"כ למדו ק"ו משן ועין, א"כ מוכח שגם בשן ועין הדין כך שאם העבד

מקרו ענוים בכך. אך לפי"ד רבינו יונה הנ"ל את"ש, דבזה שכ"כ מדקדק בתפילתו להתפלל עם הנה"ח ומורה בכך את אהבתו והערכתו לתפילה, ודאי שיש בו אף מדת הענוה כדי שתפילתו תהא מקובלת, ובפרט את"ש לפי ביאורו של הצ"ח שביאר שבזה שקובע שקובע מקום מורה שצריך סיוע מקדושת המקום כדי שתקובל תפילתו ואינו סומך על עצמו, וא"כ ה"נ בזה שמשכים ומתפלל התפילה כמצוותה כמש"כ "ייראוך עם שמש", א"כ מורה בזה שאינו סומך על עצמו אלא חפץ שזכות ההידור והתוספת שמתפלל עם הנה"ח תסייע בעדו שתקובל תפילתו ובזה מורה על ענוותנותו.

ואח"כ ראיתי בילקוט ביאורים שצינו שבס' חדש האביב לבעל הפלא יועץ פירש כוונת רש"י שכשאדם עניו הוא מחבב את המצות, שהוא אומר מה אני ומה חיי שהביאני מלך הכבוד לעבוד לפניו, ואני כלי מלא בושא וכלימה זכיתי לכל הכבוד הזה להיות מצווה מהאל הגדול לעובדו, מתי יבוא לידי ואקיימנו.

דף ז.

עד שבא אברהם וקראו אדון וכו' - בהקדמה לספר שו"ת כנפי יונה מביא, שמחבר א' ביקש מהגר"א הסכמה על ספרו פי' לסדור התפלה, ראה הגר"א בראש הספר טעם להתחלת סדר התפלה בשבח "אדון עולם" עפ"י דברי הגמ' אלו, והרי אאע"ה תיקן תפלת שחרית וע"כ ראוי לקבוע את השם הזה בראש תפילתו של אבינו אברהם ע"ה, ואמר הגר"א כי אלמלא לא בא ספרו בדפוס, אלא בשביל זה דיו, ע"כ. ומובאים הדברים גם בספר דרך אברהם (עמוד שעב).

דף ז:

כל הקובע מקום לתפילתו וכו' - גירסת הרי"ף המובאת בגליון הגמ': לתורתו. וראה במרומי שדה לנצי"ב שפירש לפי"ז הפסוק דמיייתי הגמ' "ונטעתי" דקאי על לימוד התורה ע"ש - ויש להוסיף כאן ענין פלא המובא בספר קב הישר (פרק כד סי' יב) שכשבונין בית חייב להקצות מקום מיוחד לעמידת הספרים וחדר מיוחד ללמוד, עוד שם (בפרק עב סי' יא) דאשרי האיש אשר בוחר ובורר מקום יפה ונאה בביתו כדי ללמוד שם, כי הקדוש ברוך הוא מצוי בבית שלומדים בו תורה, וגדול יהי כבוד בית זה לעתיד בעת שיתקבצו נדחי ישראל ע"כ, וזה כהנ"ל כגירסת הרי"ף ודו"ק היטב.

דף ח.

סבר לאשלומינהו לפרשייתא דכולא שתא במעלי יומא דכיפורי - וצ"ב דאיזה הו"א היה לרב ביבי בר אביי שהוא יצליח לסיים את כל פרשיות השנה שנים מקרא ואחת תרגום בערב יוהכ"פ הא דבר זה אינו יתכן במציאות.

ובאמת שכמה ראשונים גורסים שם "פרשייתא דכלה" ולא דכולי שתא, [והיינו חודשי אדר ואלול הסמוכים לחגים], כן כתב באו"ז (הל' ק"ש סי"ב), ובראב"ן (סי קלד). ועיין בגליון שהביא נמי בשם הערוך שגרס "סבר לאשלומינהו לכלהו פרשייתא דכלה", ופי' דהיינו שמונה פרשיות שקורין בד' שבתות שבאלול וד' שבתות שבאדר, ומפני שהיה רב ביבי טרוד בחדשי הכלה במס'

תקובל תפילתו ולא זולת, הוא עניו שאין מחזיק עצמו לצדיק גמור עד שלא יהא צריך לממצע בינו לבין המקום, וכן היה אברהם אבינו ע"ה מתנהג, אף שהיה צדיק גמור קבע מקום כדי שיהיה מקום המוכן לשריית השכינה ממצע בינו ולא תלה בזכותו, ולכך אומרים עליו מתלמידיו של אברהם אבינו ע"ה. ע"כ.

ד) ובספר הר צבי ביאר בדרך צחות, דרבים האנשים שאינם נשארים בקביעות באותו מקום בביהכנ"ס, משום שע"פ רוב הם מרגישים עצמם נפגעים או מהמתפללים או מהגבאים וכו', ולכן זה הקובע מקום לתפילתו ואינו משנה ומחליף מקומו מביהכנ"ס לביהכנ"ס, אלא קובע מקום כל ימי חייו, הרי זה מוכיח על מידותיו שהוא חסיד ועניו המעביר על מידותיו, דעניו פי' שפל וסבלן (עיין רש"י במדבר פי"ב, ג. וברבינו יונה באבות פי"ב, יא), ואם לא היה סבלן לא היה אפשר לו לקבוע מקום, דפעמים יקניטנו חבריו וירצה לשנות מקומו, או יעזוב את ביהכנ"ס וילך לביהכנ"ס אחר, ולכן מי שקובע מקום לתפילתו שפיר שייך לומר עליו שהוא עניו. (הובא בטללי אורות, בראשית א' עמ' קפז).

ה) ובס' בית יוסף [לגאון ר' אברהם דירנפלד] כתב לבאר בשם המגיד תעלומה דבזמניהם לא היו להם מקומות קבועים בביהכנ"ס, אלא כל אדם שהיה מוצא מקום פנוי היה מתיישב בו, ואם אחד היה רוצה לקבוע לעצמו מקום, או שהיה צריך להיות מן הראשונים הזרזים, דהיינו מכת "החסידיים הראשונים" (כדלקמן ל:). או שהיה צריך להיות מכת הענוים שמקומם בסוף אצל הפתח ששם לא יקחו אחרים את מקומו, והנה לפי"ז מי שהיה נזהר בקביעות מקום הרי שהיה חסיד או שהיה עניו. וע"ע במה שביאר בזה הבן יהוידע.

ו) ומש"כ הצ"ח דכשאדם מתפלל באיזה מקום קונה המקום קדושה, וכשמתפלל שם עוד הפעם קדושת המקום מסייעת לו שתקובל תפילתו, וזוהי מעלת קביעת המקום, יש לציין את מה שהביא בליקוטי מהרי"ח (סדר הנהגת התפילה) בשם ס' הגן (דרך משה ליום התשיעי) וז"ל: צריך לברור לו מקום אחד להתפלל שם תמיד, ולא היום במקום זה ולמחר במקום אחר, ובכתבי האריז"ל הביא משל נאה למלך שרוצה ללכוד חומת העיר אז לוקח קנה שריפה ויורה כמה פעמים במקום אחד עד שינקב החומה, אבל אם הוא טיפש ויורה פעם כאן ופעם כאן החומה נשארת שלימה, כך מיום שחרב ביהמ"ק נעשה הפסק חומת ברזל בינינו לאבינו שבשמים, והתפלה שלנו הוא כמו קני השריפה ואם מתפלל כל פעם במקום אחד אז תפילתו עושה נקב בחומה של ברזל וכו'. עכ"ל. וכן הגאון מליסא כותב בספרו אמת ליעקב (ברכות בסוגיין) "כל שמזמין מקום לתפלה ומתפלל שם, נתקדש אותו מקום כמו בית הכנסת, וכיון שנתקדש שורה קדושה במקום ההוא." וכ"כ המבי"ט בס' בית אלקים (שער התפילה פ"ה ד"ה וענין). והאשל אברהם (סי' צ, יט). ובשפת אמת כאן.

ז) והנה לפי"ז חשבתי לבאר את דברי רש"י בדף ט: שכתב לבאר שותיקין היינו: "אנשים ענוים ומחבבין מצוה", ולכא"ו צ"ב דמאי שייכא ענוה בזה שמתפלל בנץ החמה, ובשלמא מש"כ דמחבבין מצוה את"ש, אך אמאי

הכלה, לא מצא פנאי להשלים כל פרשה בשבתה. עכ"ל הגליון.
ונראה עוד לתרץ בזה דמיירי בבני מערבא דהוו מסקי לאורייתא בתלת שנין כדאמרינן במגילה (כט:), והיינו שכל שנה היו קורין שליש מהתורה, וא"כ אפשר להספיק זאת בערב יוכ"פ. וכן מצאתי שכתב לתרץ בס' על נהרות בבל לגאון רבי נחמן צבי גצווב משנת תרמ"ז (בעמ' 102) כדברינו שר' ביבי היה לומד תורה בא"י אצל ר' יוחנן (עיין שבת צא:), וא"כ בא"י משלימים במשך השנה רק שליש תורה, ע"כ הספיקה לו השעה לקרוא פרשיות כל השנה בטוב טעם ובשובה ונחת. (ועיין מש"כ בחידושי למגילה שם).

אלא דלכאוי עדיין פרשיות של שליש תורה מרובות וצ"ב היאך יכול להספיק זאת בעיו"כ הקצר. ובפרט לפמ"ש"כ בס' מגיד מישרים למרן הב"י (ישעיה סוף סי' סו) שא"ל אותו המגיד שהיה נגלה אליו בזה"ל: והטוב בעיניך שאתה קורא הפרשה שמו"ת בריהטא כחותה על הגחלים לפרוק מעליך עול, והלא יש לך לזכור מאמר ר"ש באבות (פ"ב מ"ב) "אל תעש תפילתך קבע", אבל צריך לקרות הפרשה בנחת ולהרגיש בספקותיה ולתרץ אותם, ומה שלא תוכל לתרץ עיין במפרשים. ע"כ. והובא בכה"ח (סי' רפה ס"ק ד). וכן בס' ליקוטי אמרים לבעל הח"ח (פרק ה) כתב אודות ידיעת המקרא, דבודאי צריך כל איש ישראל לידע בכל שבוע הסדרא ופירושה לפי כח שכלו, ומה שנהגו בכל ישראל לקרוא שנים מקרא ואחת תרגום, היינו משום שעיי"ז יתבונן בהמקרא ויתן לב להבין, אבל אם לא השיג ידיעה עיי"ז מחויב להתבונן ולדעת ואז נחשב לו שלמד מקרא, דבלא"ה אם לא הבין מה שאמר ומה שלמד לא נחשב ללימוד כלל. ע"כ. וכן כתב השל"ה (מס' שבת פרק נר מצוה אות טו) וז"ל:

וכשקורא שנים מקרא ואחת תרגום ישים לבו ועיניו להתבונן במה שקורא, הן במצות התורה, הן במדות, הן בדרכי מוסר, הן בכל תועלת אשר יוכל להוציא מכל ענין וענין, ויקרא כדי ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים וכו'. עכ"ל. וע"ע במש"כ בזה בס' סדר היום.

וא"כ צ"ב היאך יוכל לקרוא שליש תורה בנחת ולדקדק בספקותיה בערב יום כיפור.
ובטעם הדבר דבעי לאשלומוניהו בעיו"כ"פ דוקא, כתב העין יעקב דכיון שהיה רב ביבי מבני עלי כדמצינו בב"מ (קט:). משום דאתיתו ממולאי וכו', שנתקצרו שנותם (עיין ר"ה יח.), והמשלים פרשיותיו מאריכין לו ימיו ושנותיו, לכך רצה להשלים בעיו"כ"פ משום דלמחר

דף ח:

אסור לו לאדם שיעבור אחורי בית הכנסת וכו' ולא אמרינן אלא דליכא בי כנישתא אחריתא אבל איכא בי כנישתא אחריתא לית לן בה וכו' ע"כ.

בהר צבי (או"ח סי' נג) כתב להוכיח מהגמ' כאן. דמותר לעבור על פני ביהכ"נ הקרוב וללכת להתפלל לביהכ"נ השני הרחוק מדאמרינן כאן דבדאיכא בי כנישתא אחריתא מותר וכן פסק בשו"ע (סי' צ) ועיי"ש במג"א (ס"ק כב) דאם יש ב' בתי כנסיות מצוה לילך לרחוקה, דשכר פסיעות יש, דסתמו הפוסקים ולא חילקו דזה דוקא כשאינו עובר ביהכ"נ הקרוב, דכל כי האי הו"ל לפרש, ע"כ שסוברים דמותר בכל אופן ואין בזה משום אין מעבירין על המצוות.

דף ח:

בשלשה דברים אוהב אני את המדיים וכו', תניא אמר רבן גמליאל בשלשה דברים אוהב אני את הפרסיים וכו'. בשפתי צדיק פר' ואתחנן (אות מב) דקדק על ר"ע ור"ג איך אמרו כן. והרי חז"ל דורשים מהפסוק (דברים ז, ב) לא תחנם - לא תתן להם חן, אסור לו לאדם לומר כמה נאה גוי זה. ואיך אמרו שאוהבים אותם. ותירץ די"ל דר"ל שאוהבים את מידותיהם ולא אותם עצמם ע"כ.

והנה יסוד הדברים שמיישב, הוא בירושלמי (פ"א דע"ז ה"ט) שם אי' דר"ג ראה עכו"ם נאה ובירך שלא חסר בעולמו. והקשה בירושלמי דהרי אסור לתת להם חן. ותירץ דהוי כמברך על חמור ע"ש והיינו שלא התייחס לגוי אלא לנוי שלו. והוא כעין הנ"ל.

גליון זה יוצא לאור ע"י 'שיעור הדף היומי' בביהמ"ד אהל תורה רח' הרב יוסף קארו 4 ביתר.

מידי ערב נמסר שיעור בצורה רהוטה קצרה ובהירה - שמעו ותחי נפשכם.

ניתן לקבל גליון זה ע"י בקשה למייל: K0504166339@gmail.com

בכתובת זו ניתן לקבל גם הגליון: 'תמצית הדף היומי' - סיכום שבועי קצר של סדר הדף היומי.

וכן את הגליון 'בית מדרש גבוה לכהנים' ללימוד הלכות עבודת ביהמ"ק.

לתרומות עבור בית מדרש גבוה לכהנים העוסקים בלימוד הלכות עבודת בית המקדש - ניתן

לתרום במכשירי נדרים עבור בית מדרש גבוה לכהנים או בטל 0504166339